

Portugal - Lissabon

Ligging op de wereld

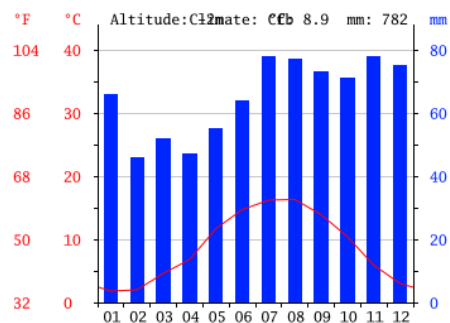
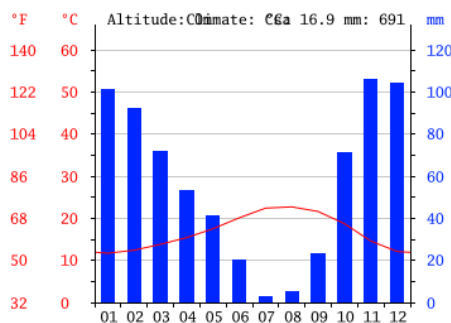
Portugal ligt in Zuid-Europa. Het grenst aan Spanje en de Atlantische oceaan. Bij Portugal behoren ook eilandgroepen Madeira en de Azoren. Met de auto is het ongeveer 21 uur rijden naar Portugal. Vliegen gaat een stuk sneller: na 2,5 uur sta je in de hoofdstad Lissabon.

Wereldkaart met Portugal (in donkergroen) en de eilandengroepen Madeira en de Azoren (omcirkeld).

Klimaat

Portugal heeft een mediterraan klimaat met milde, natte winters en warme, droge zomers. Het noorden van Portugal is frisser en vochtiger dan het zuiden. Daar is het meestal het hele jaar door droog en zonnig. Portugal kent geregeld lange, droge periodes.

Klimaatdiagrammen: links het klimaat van Lissabon en rechts het klimaat van Amsterdam. Let op: de schaalverdeling is in beide diagrammen verschillend. Alhoewel Lissabon aan de kust ligt en relatief nat is, zien we in de zomer zeer droge periodes. In Nederland is de hoeveelheid neerslag veel constanter. Bovendien daalt in Lissabon de temperatuur in de winter relatief weinig en zijn de zomerse temperaturen hoger.

Landschap

Portugal ligt aan de Atlantische oceaan en heeft slechts één buurland: Spanje. Bij Portugal horen ook Madeira en de eilandengroep de Azoren. De grens van Spanje en Portugal is 1200 km lang. Portugal heeft een oppervlakte van 92.212 km² (inclusief de eilandengroepen) en een enorme kustlijn van 832 km lang.

In Portugal kom je verschillende landschappen tegen. Het zuiden is een heuvelachtig, bosrijk gebied, het midden en noorden is bergachtig, met bergen tot 1900 meter hoog. De grote rivier de Taag doorsnijdt het midden van het land, van de Spaanse bergen naar de kust bij Lissabon. Het zuidwesten heeft een mooie kuststreek met veel rotsen en stranden.

Rotskust

Lissabon

Inwoners

Portugal heeft een inwonertal van ongeveer 10 miljoen waarvan het grootste gedeelte in de kuststreek woont, met name in Lissabon en Porto (samen goed voor 10% van de inwoners). Het maakt deel uit van de Europese Unie. De algemene voertaal is het Portugees, op een enkel dialect na. De grootste religie is rooms-katholiek.

Portugal is een ontwikkeld land, maar ondanks dat ook een van de armste landen van West-Europa. Bijna 40 procent van de leerlingen maakt hun middelbare school niet af en dus volgen weinig mensen een vervolgopleiding. Dit leidt tot een laag gemiddeld inkomen. De agrarische en de toeristische sector bieden elk aan ongeveer 10 procent van de bevolking werkgelegenheid. In de agrarische sector zijn met name port en kurk belangrijke exportproducten. Meer dan de helft van de wereldwijde kurkproductie komt uit Portugal.

Ongeveer 30.000 mensen leven van de visserij. Langs de kust van Portugal liggen ongeveer 17.000 vissersboten.

Cultuur

Muziek speelt een belangrijke rol in de Portugese cultuur, met name de Fado, het levenslied van de Portugezen. Fado is afgeleid van het Latijn "fatum", wat noodlot betekent. De liederen gaan vaak over het leven, liefde, verdriet, melancholie en weemoed. De muziek en bijbehorende volksdansen zijn ondanks deze sfeer (of misschien dankzij) ook vaak onderdeel van feesten.

Fadomuziek

Vissersbootjes

Op het gebied van eten kun je in Portugal met name veel vis verwachten. Door de enorme kustlijn van 832 kilometer is er meer dan genoeg vis aanwezig en de gemiddelde Portugees eet dan ook alleen al ongeveer 8 kilo kabeljauw per jaar. Het bekendste gerecht wat hiervan gemaakt wordt is 'bacalhau'. Er wordt gezegd dat er wel 365 manieren zijn om het klaar te maken, dus voor elke dag van het jaar een andere bereiding. Naast vis zijn ook port en verschillende zoete gebakjes onderdeel van de eetcultuur in Portugal.

Het stierenvechten, wellicht nog beter bekend uit Spanje, vormt ook in Portugal een belangrijk onderdeel van de tradities. Stierenvechten is in Portugal echter geen sport, maar wordt als een weergave van een eeuwenoude traditie gezien. De stier wordt dan ook niet gedood in de arena.

Flora en fauna

Aangezien mediterrane gebieden door een vaak milde winter worden gekarakteriseerd, zie je veel groenblijvende bomen en struiken in landen zoals Portugal. Deze planten kunnen in de milde winter goed overleven, zelfs als zij hun bladeren houden. Maar de zomers kunnen erg heet en droog zijn. De planten moeten dan voorkomen dat ze teveel vocht verliezen of "verbranden" door de zon. Daarom zie je vaak donkergroene, stevige bladeren met een waslaagje. Het waslaagje beperkt de verdamping en werkt als een soort zonnebrandcrème.

In de droge periodes hebben de planten niet alleen veel te vrezen van de zon, maar ook van de regelmatig uitbrekende bosbranden. Veel planten in Portugal zijn hieraan aangepast en er zijn zelfs planten, vaak heide-planten, die opleven na een bosbrand. Een goed voorbeeld is de rozemarijn, deze struik komt na bosbranden vaak sterker terug.

De dierenwereld van Portugal is over het algemeen hetzelfde als die van Spanje, maar heeft ook een aantal Afrikaanse elementen. Zo zijn er o.a. de kameleon, genetkat en mangoeste. Van de zoogdieren komen o.a. het wilde zwijn en de wilde kat nog voor. Door ontbossing, erosie en jacht zijn er nog maar weinig grote dieren zoals de wolf, lynx, damhert, edelhert en ree. De bruine beer en de monniksrob zijn hier zelfs helemaal uitgestorven. Er wordt nog niet zoveel gedaan aan natuur- en milieubescherming.

Portugal is een belangrijk tussenstation voor de vogeltrek. Steltlopers, kluten, wulpen en grutto's zijn de belangrijkste trekvogels. Verder zijn er arenden, uilen, buizerds en zeekoeten.

Kurkeik

Een zeer kenmerkende plant voor Portugal is de kurkeik (*Quercus suber*). Portugal is wereldwijd de grootste producent van kurk. Kurk wordt geproduceerd van de bast van de kurkeik, die van de boom af wordt 'geschild'. De boom leeft en groeit na het schillen gewoon door en maakt weer een nieuwe bast aan. Als een boom 15 jaar oud is, is hij groot genoeg om hem voor het eerst te schillen. De kurk die hier vanaf komt wordt wel de 'mannelijke' kurk genoemd omdat het grof is en minder goed te gebruiken is. Er moet telkens tien jaar worden gewacht om de boom opnieuw te schillen. De kurk die dan geoogst wordt, de 'vrouwelijke' kurk is goed bruikbaar. Hier worden onder andere kurken voor wijnflessen van gemaakt.

De kurkeik kan goed tegen het mediterrane klimaat. Net als veel andere planten is het een groenblijvende boom, met kleine leerachtige blaadjes. Door de stugge bast van de stam kan de kurkeik goed tegen bosbranden.

Omdat de kurkeik een langzaam groeiende plant is en niet elk jaar geschild kan worden, is het belangrijk dat elk jaar nieuwe bomen worden geplant. De Portugese overheid doet zijn best om nieuwe aanplant te stimuleren en het kappen van kurkeiken zoveel mogelijk tegen te gaan. Helaas komen er toch steeds minder kurkeiken. Dat komt omdat er niet zoveel vraag meer is naar kurk. Tegenwoordig zie je veel vaker plastic kurken en schroefdoppen op de flessen.

Geschilde kurkeik